

Onze planeet

Driemaandelijks, november 2003

Van afvalpreventie tot duurzaam verbruik

Mijn stad spreekt erover

Sinterklaas, Kerstmis, wat geven we de kinderen?

In de meeste gezinnen is het al decennia een traditie dat Sinterklaas langs komt met geschenkjes. Maar meer en meer zorgen ook de andere feesten (Kerstmis, Nieuwjaar, ja zelfs Halloween) ervoor dat - onder invloed van de reclame, de mode of de vriendjes van de klas - de hoeveelheid speelgoed die de kinderen reeds bezitten, verder aangroeit, ... net zoals trouwens de berg verpakkingsmateriaal, het afval en uw uitgaven.

Daarom willen wij u graag enkele tips geven om eens samen met uw kind over 'het speelgoed' te praten. Opdat zij nog plezier zouden beleven aan ontdekkingen en spelletjes die hun verbeelding prikkelen zoals in hun dromen ... en niet «zoals op tv»!

Vanaf eind september (voor Halloween) werd u weer bestookt via de tv, de radio, affiches in de stad, in de winkels, ... of langs uw brievenbus. Hoe kan een kind aan al deze verlokkingen weerstaan? En de ouders? Onze raad : door eerst even na te denken in plaats van blindelings te beginnen kopen, vermijdt u toe te geven aan verleidelijke impulsen en voorkomt u de aankoop van speelgoed dat snel zal gaan vervelen en al even snel op zolder of - erger nog - in de vuilniszak zal belanden.

(zie artikel pagina 2)

2004, het jaar dat alles anders wordt?

Dat stellen wij u alleszins voor aan de hand van een kalender ... vol met praktische tips die u in de loop van het jaar aangeven hoe u milieuvriendelijker kan leven zonder daarbij aan comfort in te moeten boeten. De kalender vormt zo een praktisch en leuk middel dat u de milieuaspecten dagelijks thuis in herinnering kan brengen. De opeenvolgende enquêtes die wij hebben gedaan, tonen immers dat het probleem niet zozeer ligt bij het gebaar dat moet worden gesteld. Het belangrijkste is eraan te denken, zodat het een gewoonte kan worden en kan uitgroeien tot een reflex die deel gaat uitmaken van ons dagelijks leven. Wij zijn ervan overtuigd dat deze kalender u hier op een aangename manier bij kan helpen. Hij is gratis, het volstaat hem aan te vragen en u krijgt hem per post toegestuurd.

Om de kalender «ecogedrag 2004» (gratis) te ontvangen:

Neem contact op met het secretariaat van het departement «Sensibilisering en duurzame consumptie» op het nummer 02 775 76 28 of ecocons@ibgebim.be met vermelding van uw naam en uw volledig adres. En waarom geen kalender cadeau doen aan uw burens, vrienden of familie!

Edito

De eindejaarsfeesten staan weer voor de deur en zoals elk jaar maken reclame en allerhande handelspraktijken ons dat al duidelijk vanaf november. Etalages en straten zijn getooid met feestelijke verlichting, kerstballen en slingers. De jacht op de kerstboom wordt weldra geopend, om nog maar te zwijgen over de jacht op geschenkjes voor de hele familie. Maar wat betekenen deze eindejaarsfeesten eigenlijk echt, als we al deze glitter eventjes buiten beschouwing laten? Zijn het niet ook (en vooral!) momenten om samen te zijn met familie en vrienden? Gelegenheden om mekaar weer te zien, wat voor sommigen maar al te zelden gebeurt, zodat we er weer een jaartje tegen kunnen?

Om dergelijke momenten waar zo lang naar wordt uitgekeken - vooral door de kinderen - te laten slagen, is het geen slecht idee even afstand te nemen van de koopwoede die deze periode kenmerkt. Vanop een afstand krijg je immers een beter zicht op de situatie. Waarom zou een geschenk altijd een voorwerp moeten zijn? Het zou wel eens kunnen dat een milieuvriendelijk alternatief nog meer geapprecieerd wordt door diegene die we willen verrassen ... Want samen zijn, rond een heerlijk feestmaal of voor een speciale activiteit (gezelschapsspel, bioscoop, wandeling, ...), is maar een van de vele milieuvriendelijke varianten die minder «geconsumeerde» hulpbronnen vergen of minder afval produceren dan de vaak nutteloze cadeautjes die worden geschonken. Wat dit allemaal inhoudt, wil deze krant dit keer illustreren met betrekking tot speelgoed. Sinterklaas komt er immers weer aan. En vergeet niet ... geluk is meer dan kopen of hebben alleen.

Inhoud

- **Speelgoed bij de vleet**
Pagina 2
- **La poudrière stelt tentoon**
Pagina 2
- **Bescherming van het natuurlijk en architecturaal patrimonium: het Rood Klooster**
Pagina 3
- **Autoloze dag: wat is het effect op het leefmilieu?**
Pagina 4
- **Feestkledij**
Pagina 4
- **Alles wat u wou weten over makkelijke energiebesparingen**
Pagina 5
- **Composteren: het hele jaar door, zelfs zonder tuin!**
Pagina 5
- **Start van een energiecampagne voor het lager onderwijs**
Pagina 6
- **Het hoekje van de kinderen**
Pagina 6

Speelgoed bij de vleet

Wanneer uw kind opnieuw om een specifiek stuk speelgoed vraagt (en er ook om blijft zeuren), begin er dan eens met hem/haar een gesprek over. Ga na of hij of zij echt met dit speelgoed wil spelen. Wat trekt hem of haar er zo in aan? Wat er op de verpakking staat? De reclame op tv? Wat zijn of haar beste vriend(innet)je heeft gezegd? Begeleid uw kind in zijn keuze en help het nadenken zodat het niet zomaar de mooiste doos koopt! Stel ook eens de mode van de dag ter discussie en wijs misschien eens op de bergen speelgoed die uw kind al bezit.

Achter het speelgoed: werk, grondstoffen, transport, ...

Op het eerste gezicht ziet al dat speelgoed er bijzonder leuk en fraai uit, maar de werkelijkheid is helemaal niet zo rooskleurig. Wij zien immers alleen de fraaiste kant: de mooie verpakkingen, het plezier van de kinderen. Maar wat gebeurt er vóór al dit speelgoed in de rekken belandt?

Meer dan de helft van het speelgoed dat in Europa wordt verkocht, komt uit Azië (Thailand, Indonesië, China), omdat arbeid er minder duur is. Wist u dat een arbeider uit die landen 2 maanden moet werken om 100 euro te verdienen, het bedrag dat u elk jaar uitgeeft aan het verwennen van uw kinderen? (bron: Oxfam).

Speelgoedfabriek in Indonesië
© foto: S. Dunwael

Dit speelgoed komt dus van ver: bijgevolg vergt het transport ervan naar onze winkels heel wat energieverbruik (met een dito luchtvervuiling tot gevolg). Al te graag willen we de ogen sluiten voor deze elementen, maar ze maken nu eenmaal deel uit van het verhaal van het speelgoed en laten evengoed sporen na bij de werknemers en op het leefmilieu als het speelgoed sporen nalaat in het geheugen van het kind. Wat kunnen we doen aan deze situatie, waarvoor een handvol multinationals (Hasbro, Mattel, Disney, ...) verantwoordelijk is?

Sinds vorig jaar voert Oxfam een campagne om de distributeurs ertoe aan te zetten hun leveranciers beter te controleren, redelijke leveringstermijnen te vragen en een rechtvaardigere prijsstelling te bedingen. Als consument is het bijvoorbeeld mogelijk de lokale productie van speelgoed met het label «made in Europe» te steunen, dat weliswaar eerder te vinden is in gespecialiseerde boetieks dan bij de grote distributeurs.

Achter het voorwerp: het spel

Kopen, hebben, bezitten, ... terwijl het belangrijkste werkwoord hier eerder «spelen», met zijn afgeleiden, zou moeten zijn: maken, ontdekken, creëren, bewegen, experimenteren, (al spelend) leren. Een kind heeft een rijke verbeelding, die u nog kan aanwakkeren met wat u geeft! Ga na wat zijn of haar favoriete activiteiten zijn en stel er nieuwe voor. Afhankelijk van zijn of haar ontwikkelingsniveau kan u het kind een spel of een activiteit voorstellen dat het bijzonder zal waarderen. Kijk verder dan het «speelgoed» als object, maar denk aan een wandeling, knutselen, samen verhalen verzinnen, gezelschapspelletjes met het hele gezin, enz.

Van speelgoed tot afval

Speelgoed is altijd mooi opgesierd ... Niet alleen de cadeauverpakkingen zelf, maar ook de doos waarin het speelgoed zit en die vaak groter is dan nodig. Deze verpakkingen eindigen snel in de vuilnisbak, maar het papier en het karton kunnen gerecycleerd worden (in de gele zak). Een tip voor milieuvriendelijker verpakkingen? Koop gerecycleerd geschenkpapier of gebruik kranten- of tijdschrijfpapier met mooie illustraties ... gegarandeerd origineel!

Een schoendoos krijgt een tweede leven als je er een cadeau in verpakt!

Speelgoed zelf wordt (nog) niet gerecycleerd ... Om het afval te beperken, moet u dus ingrijpen aan de bron. Dit betekent dat u liefst duurzaam speelgoed kiest (stevig, aangepast aan de leeftijd van het kind) en speelgoed vermijdt dat geluidjes maakt, knippert, ... om na 5 minuutjes dulle pret reeds te gaan vervelen en vervolgens in een hoekje of zelfs in de vuilniszak te belanden.

Een uitstekend middel om duurzaam speelgoed te kiezen, is het te huren. In Brussel zijn er 30 speel-o-theken waar je tal van spelletjes kan testen voor minder dan 1 euro voor 15 dagen!

En dan zijn er nog de batterijen: ze worden meer en meer gebruikt om het speelgoed aantrekkelijker te maken, maar ze maken het niet noodzakelijk aangenamer om mee te spelen. U kan ze best zoveel mogelijk vermijden en de voorkeur geven aan alternatief speelgoed (mechanisch, op zonne-energie of op netstroom), zoniet, gebruik dan oplaadbare batterijen.

Verstandig kopen betekent ook gaan snuffelen in tweedehands winkels. Ook hier kan u nog leuk speelgoed vinden, soms uit lang vervlogen tijden... En wat te doen met speelgoed waarmee niet meer wordt gespeeld, maar dat nog in goede staat is? Geef het weg! In de feestperiode organiseren tal van scholen en verenigingen liefdadigheidsactiviteiten.

Naar een ander idee over cadeaus?

De hamvraag is: moet elk van deze feesten gepaard gaan met cadeautjes? En bovenal, welk type van cadeaus moeten we geven? Moet het «een stuk speelgoed» zijn? Kinderen vinden het net zo leuk om samen te zijn, leuke momenten door te brengen met familie of vrienden, samen te spelen. Een cadeau is niet noodzakelijk iets wat je koopt, wat betaald moet worden ... Het kan ook iets zijn dat je beleeft.

Voor meer informatie

Batterijen vermijden kan in zoveel verschillende domeinen, niet alleen voor speelgoed. Voor meer informatie: «Zonder batterij! Beter voor het milieu», een gratis brochure van het BIM, verkrijgbaar bij de dienst Info-Leefmilieu – 02 775 75 75 – info@ibgebim.be

Voor meer informatie over de werkomstandigheden in de speelgoedsector: www.oww.be «Neen dankjewel Sinterklaas». Deze actie wordt gecoördineerd door Oxfam Wereldwinkels. De campagne richt zich dit jaar tot de scholen. Een pedagogische map voor de kinderen van de 2e graad, met fiches, een dossier en voorstellen van activiteiten, kan worden aangevraagd op het nummer 09/ 218 88 99.

La Poudrière stelt tentoon

Op 24 oktober jongstleden zette «La Poudrière» zijn recuperatieactiviteiten in de kijker, met de financiële steun van het BIM. Een feestelijke dag, waarop het publiek de werkplaats in Anderlecht kon ontdekken.

Bepaalde tweedehands artikelen waren in promotie: ofwel werden ze verkocht per kg (kleding, boeken, platen en cd's), ofwel met 20 % korting! Een ideale gelegenheid om mooie dingen op de kop tikken en vooral ... om te leren.

Want «La Poudrière» is actief in heel wat domeinen en deze dag was dan ook een gelegenheid om kennis uit te wisselen over meubelrestauratie, het sorteren van kleding en de creatie van voorwerpen op basis van recuperatiematerialen.

Christian Decot laat u delen in zijn passie voor meubelrestauratie

Tussen animaties, knutselactiviteiten, kinderateliers en koopjesjacht door kon het publiek kennismaken met de bruisende werking ... en sommige bezoekers trokken huiswaarts met prachtige cadeaus waaronder een mountainbike, een gerestaureerd meubelstuk enz. Een dag uit de duizend, in meer dan één opzicht!

Voor meer informatie:

La Poudrière is een onderneming uit de sociale economie die laaggeschoolden een job en een opleiding biedt, en dus een manier om zich te integreren in onze samenleving.

Het hele jaar door kan u winkelen in «La Poudrière» en kan u er terecht met alle spullen die u niet meer gebruikt. Vrij-Onderzoekstraat 15 – 1070 Brussel (metro Aumale) Tel. : 02/523 80 45

Bescherming van het natuurlijk en architecturaal patrimonium: het Rood Klooster

De site van het Rood Klooster is gelegen in Oudergem aan de rand van het Zoniënwood. Momenteel zijn er belangrijke renovatiewerken aan de gang die volgen op werken die eerder werden uitgevoerd m.b.t. de inrichting van de ruimte voor de gebruikers (restauratie van de muur en van de tuinen, speelplein, wandelpad, enz.). Het is in meer dan één opzicht een ambitieus project, zowel wat de geschiedenis, de architectuur als het milieu betreft. Want tussen deze drie belangrijke aspecten dient een evenwicht te worden gevonden. In dit artikel geven wij u een beknopt overzicht van hoe deze site en zijn natuurlijke omgeving er (opnieuw) zullen uitzien.

Een plek gewijd aan natuur en publiek

Het Rood Klooster is vandaag eigendom van het Brussels Gewest. Het is een oude abdij die gelegen is in een natuurgebied. De site bestaat uit verschillende gebouwen (een priorij, een ziekenzaal, een hoeve enz.) en een omwalling. Gelegen in het Zoniënwood, maakt het Rood Klooster deel uit van een beschermd landschap. Sommige van de gebouwen zijn als monument beschermd, terwijl een deel van de site als natuurreservaat is beschermd en integraal deel uitmaakt van het netwerk Natura 2000 (zie kader). Bij de renovatie ervan moet dus zowel rekening worden gehouden met aspecten op het vlak van patrimonium als van milieu en biodiversiteit (die eveneens moet worden beschermd), terwijl er tegelijk recreatieruimte moet worden geboden aan de bevolking.

Hiertoe werd reeds heel wat werk gerealiseerd. Onlangs werd een nieuw speelplein (het grootste van het Gewest) plechtig geopend. En wandelaars kunnen nu reeds, komende van de Rokloosterstraat, de twee vijvers oversteken via een gerenoveerde dijk en verder, langs de vijver, naar het klooster en het speelplein lopen. Ook het uitzicht langs deze weg is al sterk gewijzigd sinds het begin van de werken. Zo is de abdij nu van ver zichtbaar doordat de plantengroei werd uitgedund. Dit was ook een van de doelstellingen van de werken.

Een renovatie «met ecologische inslag»

Het restauratieproject is erop gericht het gesloten karakter van de site te herstellen door stukken van de bestaande muur te herstellen, de ontbrekende stukken opnieuw op te bouwen en tot slot de vier historische toegangswegen van de site opnieuw aan te leggen. Maar tegelijkertijd dient ook te worden gedacht aan het natuurlijk patrimonium: hier is het doel het landschap vrij te maken zodat het originele perspectief wordt hersteld, de gebouwen tot hun recht komen en er een grotere diversiteit komt in de vegetatie, die gedurende te lange tijd werd verdrukt in de schaduw.

De renovatiewerken aan de site werden zodanig opgevat dat het milieu zo weinig mogelijk wordt aangetast : niet alleen werd erover nagedacht op welke wijze zoveel mogelijk afval, verspilling of onnodig transport kon worden vermeden, het gebeurt ook daadwerkelijk !

Vijver van het Rood Klooster

Het architecturaal patrimonium opwaarderen

Na de wederopbouw zal de omwalling hetzelfde tracé en uitzicht vertonen als op het eind van de 18e eeuw. Hiervoor zullen de materialen die vroeger werden gebruikt, en die ter plaatste beschikbaar zijn, worden hergebruikt (witte stenen en bakstenen die op de site kunnen worden verzameld). De kleinere materialen (gebroken bakstenen, kleine stenen) zullen, vermengd met aarde, als aanvullingsgrond worden gebruikt, om verspilling en onnodige aanvoer van grondstoffen te vermijden.

Een nieuwe omgeving

De architecturale overblijfselen liggen tussen een dichte begroeiing die alles, in de loop der eeuwen, heeft overwoekerd. Bij de restauratie van de omwalling en van de andere gebouwen dient ervoor te worden gezorgd dat ook het natuurlijk kader zo dicht mogelijk aansluit bij het toenmalige natuurlijke kader. Daartoe dient een deel van de plantengroei te worden weggehaald en een aantal bomen omgehakt (met uitzondering van de 'merkwaardige bomen'), niet alleen om de perspectieven te openen (en een vrijer zicht te geven op de priorij), maar ook om bepaalde planten de kans te geven zich te ontwikkelen en de biodiversiteit te verbeteren. Er werd speciaal zorg voor gedragen zachte hellingen te creëren langs de oevers van de vijvers. Hierbij werd het slib van de vijvers, dat tal van zaden bevat, gebruikt om zo de oorspronkelijke vegetatie terug te krijgen. Dit zal uiteraard iets meer tijd vergen dan gewoon opnieuw beplanten.

De tuinen zullen opnieuw worden aangelegd op basis van de historische gegevens. Er zou overigens een tuin met geneeskrachtige kruiden naast het gasthuis moeten komen. Tot slot zou een kinderboerderij moeten worden ondergebracht in de oorspronkelijke hoevegebouwen.

De restauratie van de prachtige site van het Rood Klooster zal niet alleen de geschiedenis doen herleven, maar zal ook toelaten de oorspronkelijke natuurlijke omgeving en het bouwkundig erfgoed bij de bevolking toe te lichten, te tonen en opnieuw te doen ervaren.

Voor meer informatie:

De dienst Info-Leefmilieu heeft twee gratis folders over het Rood Klooster tot uw beschikking: de ene over de site (fauna, flora) en de andere over de inrichtingswerken.

U kan deze folders aanvragen op het nummer 02 775 75 75 of info@ibgebim.be

Het Europees netwerk Natura 2000

Dit is een netwerk van specifiek aangeduide gebieden die een strikte bescherming genieten in toepassing van de Europese «Habitat»richtlijn, dit omwille van het voorkomen van opmerkelijke habitats en wilde soorten (flora en fauna) die van belang zijn voor de gemeenschap. Ondanks de sterke verstedelijking van ons Gewest maken drie Brusselse gebiedscomplexen deel uit van dit netwerk. Ze werden aangeduid als «Speciale Beschermings Zone» en beslaan in totaal een oppervlakte van meer dan 2300 hectare (14% van het grondgebied van het Brussels Gewest).

Het gaat om:

1. het Zoniënwood met bosrand en aangrenzende beboste domeinen en de Woluwevallei (2040 ha)
2. de beboste en open gebieden in het zuiden van het Gewest (217 ha)
3. de beboste en waterrijke gebieden in de vallei van de Molenbeek in het noordwesten van het Gewest (totaal 118 ha)

Het Rood Klooster maakt deel uit van de eerste zone die wordt gevormd door het Zoniënwood en de aangrenzende beboste domeinen en bosranden, zoals het Vorsterijplateau. Gecombineerd met de reeks vijvers van de Woluwevallei is dit gebied uiterst interessant op biologisch vlak. De aanduiding als «Speciale Beschermings Zone» staat borg voor het behoud van de natuurwaarde, in het bijzonder de habitats (vooral het beukenbos) en de soorten waarvoor het Zoniënwood werd aangeduid, zoals het Vliegend hert, de Bittervoorn en 4 soorten vleermuizen. Meer algemeen leveren dit bosmassief en de Woluwevallei de belangrijkste schuilplaatsen (rust, voeding, reproductie en winterslaap) voor de 14 aanwezige, in bossen en bomen levende vleermuissoorten.

Voor meer informatie:

Op www.ibgebim.be, rubriek «Groene Ruimten» en vervolgens «Natura 2000», leest u alles over dit netwerk, niet alleen in Brussel, maar ook in Europa.

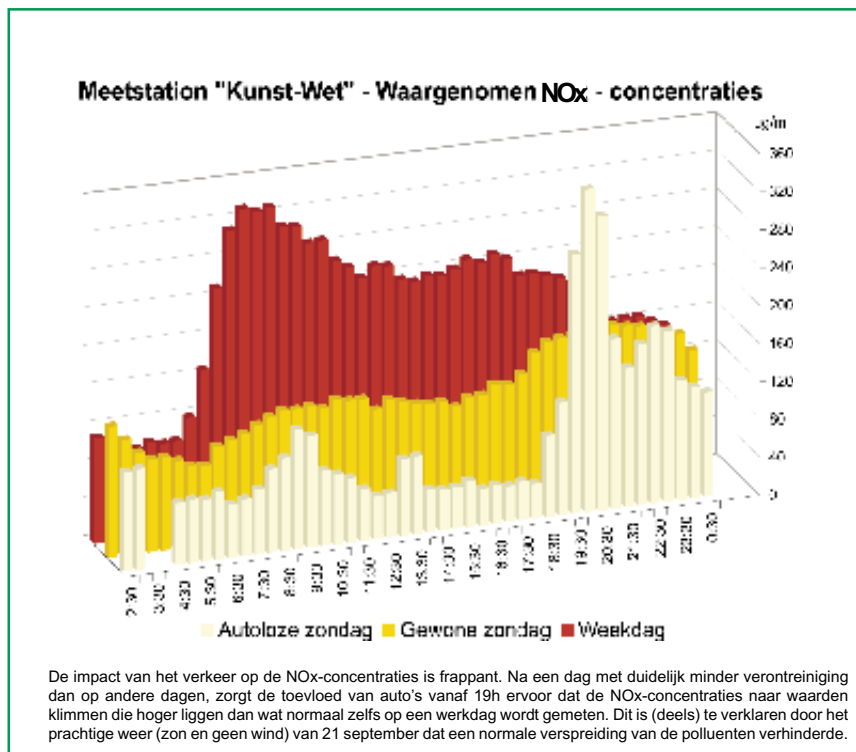
U kan ook de gratis folder «Natura 2000» aanvragen bij de dienst Info-Leefmilieu op het nummer 02 775 75 75.

Autoloze dag: wat is het effect op het leefmilieu?

Op zondag 21 september jongstleden was het hele Brusselse Gewest verboden terrein voor wagens (behalve de voertuigen van de hulpdiensten, taxi's, bussen en wagens waarvoor een afwijking werd toegekend). Sommigen waren opgetogen en zouden willen dat dit vaker gebeurt, anderen waren dan weer ontevreden, verontwaardigd omdat ze van hun vrijheid werden beroofd. Het succes was echter weergaloos. Een ander onmiskenbaar gegeven was de positieve impact op het milieu.

Een betere luchtkwaliteit ...

De verontreinigende stoffen (polluenten) die rechtstreeks in verband worden gebracht met het wegverkeer lieten niet alleen duidelijk lagere niveaus optekenen, voor sommige was die afname zelfs spectaculair. Zo kon in de (in normale omstandigheden verkeersdrukke) Wetstraat een NO_x-gemiddelde (stikstofoxide) worden opgetekend dat vier keer lager lag dan het gemiddelde op een weekdag en twee keer lager dan het gemiddelde op een doorsnee zondag. In de tunnels waren deze verschillen zelfs nog meer uitgesproken: in de Leopold II-tunnel bleek de NO-concentratie (stikstofmonoxide) 36 keer lager dan op een gewone dag en 28 keer lager dan op een doorsnee zondag. De CO-concentraties (koolmonoxide) die werden gemeten in de tunnels van het stadscentrum waren, op deze zondag, acht keer lager dan op een gewone zondag en vijftien keer lager dan op een werkdag.

Veel minder lawaai

Vier meetstations hebben die dag de geluidsniveaus opgetekend. Deze metingen werden vergeleken met die van de voorgaande zondag (waarop het verkeer weliswaar minder druk was dan op een weekdag maar toch veel drukker dan op de autoloze zondag). De vaststelling is ontegensprekelijk dezelfde als vorig jaar: zo tekenden de twee meetstations die gelegen zijn langs drukke verkeerswegen ongeveer 10 decibel minder op. Dit betekent dat het achtergrondlawaai dat verband houdt met het verkeer aanzienlijk minder sterk was en dat het in de wijken, die gewoonlijk lawaaiër zijn, nu veel rustiger was.

Minder lawaaiër rijden

Tijdens de hele Week van de Mobiliteit werden twee projecten opgezet om de automobilisten te sensibiliseren voor de problematiek van de geluidshinder die wordt veroorzaakt wanneer druk verkeer gecombineerd wordt met een sportief rijgedrag. De meeste mensen zijn zich misschien wel bewust van de gevolgen van het verkeer op de luchtvervuiling maar slechts weinigen beseffen dat ze ook mede oorzaak zijn van de geluidsvervuiling. Om hen te sensibiliseren hebben de gemeenten Schaarbeek en Watermaal-Bosvoorde, met de steun van het BIM, informatieborden geplaatst langs (respectievelijk) de

Lambermontlaan (waar veel pendelaars langskomen) en de Berensheide (plaatselijk verkeer) waar de snelheid beperkt is tot 50 km/u.

Deze panelen wezen op het aanzienlijke verschil in geluidscmfort tussen een automobilist die zich houdt aan de toegelaten snelheid (50 km/u) en een chauffeur die een te hoge snelheid aanhoudt (70 km/h). Denk eraan: door 10 km/u langzamer te rijden daalt de geluidsoverlast met 3 db, hetgeen overeenkomt met het effect van een vermindering van het verkeer met de helft! En de vermindering van het geluid op het type stenen van het wegdek van de Berensheide is nog sterker (tot 8 db!). De gemeente is dan ook van plan om van deze straat een «zone 30» te maken (snelheid beperkt tot 30 km/u). Doordat de omwonenden, dankzij deze actie, zelf konden vaststellen hoe sterk de geluidsoverlast aldus wordt verminderd, zijn ze voor een dergelijk project gewonnen. In de Lambermontlaan vroegen de omwonenden aan de politie om de chauffeurs tegen te houden... die zich hielden aan de snelheidsbeperking (50 km/u), zodat ze hen een bos bloemen konden overhandigen. Een positief gebaar dat zeer in de smaak viel van de automobilisten: tegelijkertijd kon hen worden uitgelegd wat de gevolgen zijn van (te) snel rijden voor de geluidshinder die de bewoners langs deze verkeersweg dienen te ondergaan.

Praktische tips

Hoe minder wagens er zijn, hoe minder lawaai. Maar terwijl we rijden, kunnen we ook minder lawaai maken: het volstaat een rijgedrag aan te nemen dat niet alleen minder geluidshinder veroorzaakt, maar ook zorgt voor een lager brandstofverbruik en dus minder luchtvervuiling.

Om minder lawaaiër te rijden:

- vermijd sportief optrekken door uw gaspedaal 2/3 in te duwen (en niet helemaal!)
- vermijd bruske remmen door te anticiperen op het verkeer
- schakel snel naar een hogere versnelling (ongeveer 2.500 omwentelingen per minuut)
- leg uw motor stil wanneer u een tijdje stilstaat (meer dan 2 min. bijvoorbeeld)
- rem niet af door terug te schakelen, maar gebruik uw remmen
- houd u aan de snelheidsbeperkingen

Feestkledij

Ontworpen met tweedehands kledij

U fraai uitdossen voor de eindejaarsfeesten tegen een zacht prijsje is mogelijk, en het «milieu» hoeft er niet eens voor te lijden! Waarom zou u een nieuwe jurk kopen, die zo bijzonder (want zo mooi) is dat er maar weinig andere gelegenheden zijn om hem te dragen?

Als u nu eens ging snuffelen in de tweedehands winkels? Ook zij volgen het feestseizoen en stellen originele outfits voor die absoluut uniek zijn, wat meteen hun grootste troef is. Zoekt u iets welbepaalds (een klassieke avondjurk of een smoking bijvoorbeeld)? Ook daarvoor kan u terecht in een tweedehands winkel. En als u daar niets naar uw gading vindt, dan kan u nog altijd huren. Brussel telt tal van winkels die kledij uit alle tijdperken in hun rekken hebben hangen! Origineel of excentriek... iedereen zou er iets moeten vinden. Een toonbeeld van ecoshopping...

© Spullenhulp - creatie van G. Watelet

Tweedehands kopen of huren voor de feesten?

Alvorens iets te kopen, overweegt slechts 6% van de mensen (regelmatig) het te huren en slechts 12% het tweedehands te kopen.

In de praktijk stellen we vast dat, hoewel er heel wat mensen kleding schenken aan liefdadigheidsorganisaties (tot 33% van de gezinnen aan «Spullenhulp» bijvoorbeeld), er veel minder daadwerkelijk tweedehands kopen (7%, bij datzelfde «Spullenhulp»).

Bron: enquête Sonocom september 2003.

Alles wat u wou weten over makkelijke energiebesparingen!

Velen onder u hebben deelgenomen aan de Week van de Energie die liep van 10 tot 17 oktober jongstleden. De tips van «Handige Harry» hadden hoofdzakelijk betrekking op besparingen in het domein van de verwarming. Om dit luik aan te vullen met een hele reeks andere tips om energie te besparen in het hele huis, is er nu een handig gidsje uitgegeven door uitgeverij Luc Pire.

Onlangs zou u in uw brievenbus het boekje «Verbruik minder, verbruik beter» gevonden moeten hebben. Dit gidsje bevat heel wat praktische tips om energie te besparen en informeert u over tal van kleine dingen die vaak over het hoofd worden gezien. Wist u bijvoorbeeld dat:

- een radiator 10 % van zijn capaciteit verliest als u hem afdekt?
- een gasfornuis twee keer minder energie verbruikt dan een elektrisch fornuis?
- u met een snelkookpan 40 tot 70 % energie kan winnen (en ook tijd) ?
- als u de temperatuur van de boiler beperkt tot 50°, hij minder snel vol kalkaanslag zit?
- u uw diepvriezer regelmatig moet ontdooien (2 mm ijs doet het verbruik toenemen met 10 %!) ?

Kortom, u kan heel wat te weten komen over al deze kleine gebaren die u alleen maar moet toepassen in de praktijk. Uw portefeuille en het milieu zullen er wel bij varen.

Voor meer informatie:

Heeft dit gidsje zijn weg niet gevonden naar uw brievenbus? Het BIM heeft nog een kleine voorraad. Het boekje wordt u gratis toegestuurd op eenvoudige aanvraag op het nummer 02 775 75 75, of stuur een e-mail naar info@ibgebim.be

Het is ook beschikbaar op het internet: www.lucpire.be, rubriek e-book/zie nieuw.

Het ABEA (Brussels Energieagentschap) geeft u gratis advies en informatie over de praktische aspecten met betrekking tot de energie in uw woning (keuze van een verwarmingsketel, isolatie, premies enz.). U vindt het ABEA in de Sint-Gorikshallen, Sint-Goriksplein 1 - 1000 Brussel (van dinsdag tot vrijdag van 10 uur tot 18 uur en op zaterdag van 14 uur tot 17 uur) – Tel.: 02 512 86 19 - E-mail: info@curbain.be - Internet: www.curbain.be

Composteren: het hele jaar door, zelfs zonder tuin!

Tuinliefhebbers weten dat er ook in de herfst heel wat moet gebeuren om de tuin voor te bereiden op de lente: een laatste maaibeurt, snoeien, bloembollen planten en ... compost uitspreiden voor een degelijke grondverbetering. Hieronder vindt u enkele tips en trucs om uw keukenafval te composteren ... zelfs zonder tuin, en om zo goed mogelijk toe te zien op de evolutie van uw compost, met name in de winter.

Composteren zonder tuin?

Wist u dat er een vrij originele techniek bestaat om uw keukenafval te composteren? Zo kunnen ook mensen zonder tuin hun eigen meststof maken om hun kamerplanten te doen floreren of hun gevel te verfraaien.

Hoe zit het nu eigenlijk met de vreemde techniek die «wormcompostering» wordt genoemd? Het gaat er in feite om dat een geschikte omgeving wordt gecreëerd (vochtig, luchtig, donker en matig warm) om de belangrijkste actor van de ontbinding van uw organisch afval te «kweken»: een specifieke variëteit van de aardworm. Het zijn lange, fijne rode wormen die zich voeden met organisch afval aan het bodemoppervlak. In onze contreien treffen we ze vaak aan onder deurmatten, potten of andere voorwerpen die zelden worden verplaatst: ze houden van donker en vocht. Hun dieet bestaat uit groenteschillen, fruit, theezakjes, koffiefilters (waar ze gek op zijn), eierschalen, keukenrol. De ontbinding van uw biologisch afbreekbaar afval wordt op gang gebracht door micro-organismen, de wormen doen de rest. Na 3 tot 5 maanden kan u een zeer rijk compost oogsten, maar ook een vloeistof (percolaat) die een perfecte meststof is voor het sproeien (na verdunning met water). Wormcompost is echter geen organische vuilnisbak! Bepaalde voorzorgsmaatregelen zijn aangewezen, niet alles

mag erbij worden gegooid. Het biologisch evenwicht van de compostbak moet immers altijd worden gerespecteerd, opdat alles goed zou verlopen.

Deze techniek is bijzonder geschikt voor mensen zonder tuin, omdat de wormen zich voeden met «groene en vochtige» stoffen, vooral in kleine stukjes (dus geen takken bijvoorbeeld). Mensen met een tuin composteren gewoonlijk in een compostbak of op een composthoop, waarin ze zowel het tuinafval (haagsnoeisels, gemaaid gras) als het keukenafval (schillen, ...) kwijt kunnen.

Voor meer informatie:

Hoe kan ik beginnen met composteren, waar zet ik best mijn compostbak, hoe kom ik aan de wormen? Het antwoord op al die vragen vindt u in een handige brochure, samengesteld door Inter-compost in samenwerking met het comité Jean Pain, en uitgegeven door het BIM. Ze is gratis beschikbaar bij de Dienst Info-Leefmilieu: 02 775 75 75 of info@ibgebim.be.

In de tuin: handige tips om de winter in te zetten

Verzamel dode bladeren en takken !

Voor iedereen die composteert of die van plan is volgende lente te beginnen is het nu het ideale moment om dode bladeren en takken op te slaan. Dit «bruin en droog» afval vormt de ideale aanvulling voor «groen en vochtig» afval (fruit, groenten, gemaaid gras enz.). Het evenwicht tussen deze twee types van materiaal is essentieel voor een succesvolle compostering. Nogmaals: het is aanbevolen om over een gelijk volume «groen» en «bruin» te beschikken. Sla dus vandaag nog dode bladeren en takken op, zodat u er genoeg heeft wanneer ze niet meer voor het rapen liggen: in de lente en de zomer.

U vraagt, wij antwoorden

Iedereen die composteert wordt vroeg of laat geconfronteerd met een aantal praktische vragen. Om ervaringen en informatie uit te wisselen over het thema «hoe composteren?», stelt de website van het BIM u een nieuwe rubriek voor: de vaakst gestelde vragen worden hier beantwoord.

Zoekt u een vat of een silo en weet u niet tot wie u zich moet wenden? Uw compost zit vol slakken en pissebedden, is dat slecht voor het compostingsproces? Waar vindt u «bruin» materiaal? Is een compostactivator nodig? Mag een compostbak onder een den staan? ... Surf naar de website van het BIM, u vindt er ook alle praktische antwoorden over wormcompostering.

Om deze praktische antwoordenrubriek te raadplegen: www.ibgebim.be, rubriek gezinnen/ecohuisvesting/wat met uw tuin/composteren.

Een pauze voor de ophalingen van tuinafval

Opgelet: vanaf zondag 23 november mag u uw groene zak niet meer op het voetpad zetten en kan u met uw afval ook niet meer terecht op de inzamelpunten. De ophalingen van tuinafval worden immers stopgezet in de winter. Vanaf de lente (in april) worden ze hervat.

Voor meer informatie

Dienst Info-Leefmilieu van het BIM

02/775.75.75

info@ibgebim.be - www.ibgebim.be

Start van een «energie»-campagne voor het lager onderwijs

«Energie, een wereld in beweging» is de titel van een pedagogisch programma dat in november wordt voorgesteld aan alle lagere scholen (leerlingen van het 5^e en 6^e leerjaar) van het Gewest. Deze thematische actie wil leerlingen en leerkrachten wijzen op een element dat onmisbaar is in ons dagelijks leven, maar dat we slecht kennen, vooral wat de milieueffecten ervan betreft.

Voor alles is tegenwoordig energie nodig: om ons te verplaatsen, om te verlichten, te eten, te verwarmen, ... Energie is een onmisbaar onderdeel van ons dagelijks leven en heeft helaas tal van gevolgen voor het leefmilieu op het vlak van vervuiling en uitputting van natuurlijke rijkdommen. Het is dan ook belangrijk dat wij ons energieverbruik beheersen en verspilling vermijden. Iedereen kan, elke dag opnieuw, zijn steentje bijdragen.

Kinderen kunnen hiervan bewust worden gemaakt via milieueducatie. We moeten hen wijzen op de alomtegenwoordigheid van de energie, de verschillende bronnen om energie te produceren, met inbegrip van de duurzame energie, milieuproblemen uitleggen, hen voorstellen hun gedrag aan te passen ... al deze acties kunnen op school worden uitgevoerd.

Om de leerkrachten te helpen stellen het BIM en de vzw Coren een gratis pakket met pedagogische hulpmiddelen voor (affiche, dossier). Deze werkmiddelen werden verstuurd naar alle lagere scholen. Indien u ze nog niet heeft ontvangen, kan u ze alsnog aanvragen!

Voor meer informatie:

U kan de pedagogische werkmiddelen «Energie, een wereld in beweging» aanvragen bij de vzw NME-link, Ilse Meersman op 02/209 16 30 of op info@nme-link.be

Als u nog niet bent geabonneerd ...

Ik wil 'Mijn Stad ... Onze Planeet'
Vul deze bon in en stuur hem terug naar het
BIM - Gulledele 100 - 1200 Brussel of neem een
kijkje op de webstek van het BIM (www.ibgebim.be)
waar u hem on line kan invullen. U kan telefoneren naar 02 775 75 75.

per gewone post per e-mail

- ➔ Naam :
- ➔ Voornaam :
- ➔ Straat :
- ➔ Nr. : ➔ Bus : ➔ Postcode :
- ➔ Gemeente :
- ➔ E-mail :

Het hoekje van de kinderen

Definitie van energie, ...

... zoek de verborgen woorden. In het rooster zitten woorden verborgen die iets te maken hebben met het thema energie. De omschrijvingen helpen je om deze woorden te vinden

A	N	T	D	E	N	S	I	P	W	K	U	E
E	I	C	M	A	E	S	J	T	I	N	L	M
H	D	F	N	O	P	E	E	A	W	E	C	N
T	F	V	M	I	T	D	W	V	K	B	A	N
K	N	E	E	N	D	O	E	T	D	N	I	S
F	A	R	I	O	A	K	R	J	Z	B	D	I
G	A	W	E	P	S	I	N	L	E	C	A	F
T	N	A	N	T	C	A	G	N	O	J	G	T
D	E	R	R	I	U	M	Z	M	T	P	K	D
U	H	M	T	L	W	I	N	D	H	T	E	I
E	S	E	P	L	N	A	S	V	A	R	E	N
B	I	N	D	E	E	N	N	F	N	H	L	P
T	E	R	I	N	T	Z	O	N	B	R	T	M

1. deel van het menselijk lichaam waardoor we kunnen bewegen :

S _ _ _ _

2. zich snel verplaatsen door de ene voet voor de andere te zetten:

_ _ P _ _

3. energievorm die uit het stopcontact komt:

_ _ _ _ _ T

4. op water voortbewegen:

_ A _ _ _

5. om boter te smelten, moet je haar ...:

_ _ _ W _ _ _ _

6. hete bol aan de hemel:

_ _ _

7. zit vooraan in een auto en zonder kan je niet rijden:

_ _ T _ _

8. beweging van lucht die de wieken van een windmolen laat draaien:

_ _ _ _

9. brandstof voor een auto:

_ _ _ _ N _

10. iets hoger brengen dan het eerst was:

O _ _ _ _ _

Oplanning: 1. spier - 2. lopen - 3. elektriciteit - 4. varen - 5. verwarmen - 6. zon - 7. motor - 8. wind - 9. benzine - 10. optillen